Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Elvira Olabide Irastorza

Legazpi, Gipuzkoa (1928)

Aurkibidea

Biografia

Mirandaolako errotan jaio zen 1928an. Lau senideren artean, neska bakarra da bera. Ama Telleriarteko estankokoa zuen, eta aita Mirandaolako errotakoa. Amaren gaixotasuna zela-eta, 3 urtetatik Telleriarteko estankoan bizi izan zen sendikoekin. Errota Patrizo Etxeberriak erosi zuen, eta aitonak Mirandaola baserria egin zuen. Errotan bizi ziren eta Zumarragako Basilio Fernandezentzat soilik ehotzen zuten irina. Telleriarteko eskolan ibili zen, harik eta 13 urte zituela Donostiako Teresianoetara joan zen arte. 22 urterekin, Zegamako Berasategi kirtendegian aritu zen lanean. 23 urterekin ezkondu zen eta 5 seme-alaba izan zituen.

Zintak

LGA-061

- **Proiektua**: Legazpiko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Otegi, Aitziber
- **Data**: 2010-11-10
- **Iraupena**: 69 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

Pasarteak

1. Joanes de Zangituk eraikitako errotan jaioa

- **Erref**: LGA-061/001
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Gaur egun Mirandaolako burdinola dagoen lekuan jaioa da. XVI. mendean Joanes de Zangituk garai bateko burdinolaren azpiegitura aprobetxatuz eraikitako errotan hain zuzen ere. Beharrei erantzunez pusketaka jasotako etxea omen zen beraiena.

2. Markastegiko errotatik Mirandaola palaziora

- **Erref**: LGA-061/004
- **Iraupena**: 0:00:37. **Hasi**: 00:04:32. **Bukatu**: 00:05:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Mirandaolako baserria berritu zuten Patricio Etxeberriak Markastegiko errota erosi zienean. Aitonak egin zituen hargin lanak.

3. Birraitona, zorriak baino alferragoa

- **Erref**: LGA-061/005
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:05:09. **Bukatu**: 00:06:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Birraitona, alferra eta bizizalea zela kontatzen du. Aita santuaren bedeinkapena ere jaso zuen Erroman. Birraitonaren pasadizo bat kontatzen du.

4. Markastegiko errota

- **Erref**: LGA-061/009
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:09:42. **Bukatu**: 00:12:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Errotan Zumarragako biltegizain batentzako baino ez zuten lanik egiten. Errota nolakoa zen deskribatzen du eta baita haren funtzionamendua ere.

5. Garai hartako Telleriarte

- **Erref**: LGA-061/011
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 00:12:36. **Bukatu**: 00:14:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Garai hartako Telleriarteko baserriak izendatzen ditu. Etxe guztietako ateak zabalik izaten omen zituzten eta sukalde danetan aritzen ziren jolasean. Zoilori fruta lapurtzen ibiltzen ziren umetan; lapurtutakoa beti goxoagoa omen.

6. Estankuan tabako asko saltzen zen

- **Erref**: LGA-061/013
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 00:15:17. **Bukatu**: 00:16:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Tabako asko saltzen zen. Bergaratik ekartzen zuten hilean bi aldiz. Saltzen ziren tabako klaseak aipatzen ditu. Errazionamendu-tabakoa ere ba omen zegoen.

7. Apopiloek "takiloa" hartzen zuten tabernan

- **Erref**: LGA-061/015
- **Iraupena**: 0:01:28. **Hasi**: 00:16:40. **Bukatu**: 00:18:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Taberna eta estankoa batera zeuden. Apopiloak edukitzen zituzten tabernan eta "takiloa" hartzen zuten hauek. Zer den azaltzen du.

8. Telleriarteko taberna

- **Erref**: LGA-061/016
- **Iraupena**: 0:02:46. **Hasi**: 00:18:08. **Bukatu**: 00:20:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Tabernan ze jatordu egoten zen aipatzen du. Nolakoa zen deskribatzen du. Ardoa barrikan ekartzen zuten eta pitxarretan zerbitzatzen omen zen. Urik ez zegoenez, euri ura biltzen zuten depositu batean. Telleriartera lanera etortzen ziren beharginak izaten ziren bertako bezero.

9. Umetako jolasak

- **Erref**: LGA-061/017
- **Iraupena**: 0:02:51. **Hasi**: 00:20:54. **Bukatu**: 00:23:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Telleriarten ez zegoen beste dendarik. Berak ez zuen lanik egin estankoan, beti jolasean aritu izan dela dio. Jolas desberdinak deskribatzen ditu: kromoak, tortolosak, sokan, etab.

10. Telleriarteko eskolan ikasitako "disparateak"

- **Erref**: LGA-061/021
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:27:19. **Bukatu**: 00:30:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Libururik ez zuten, irakasleak ematen zizkien azalpen guztiak eta adi-adi egon behar izaten zuten. Orduko ikasgaiak azaltzen ditu. "Los hombres más importantes de Guipuzcoa" ikasgaia buruz errezitatzen du. Disparate galantak botatzen omen zituzten dana buruz ikasten zutelako.

11. Neskek erdaraz, mutilek euskaraz

- **Erref**: LGA-061/023
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:32:00. **Bukatu**: 00:33:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Neskek erdaraz egiten zuten dotoreagoa zelako, mutilek aldiz euskaraz. Etxean euskaraz egiten zuten hala ere.

12. Donostiara, ikasketekin jarraitzera

- **Erref**: LGA-061/024
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 00:33:00. **Bukatu**: 00:34:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolara herritik kanpo
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Eskolan hasi zenerako, Zoiloren arrebak erakutsita, bazekien kenketak egiten. Oso irakasle ona izan zuten Telleriarteko eskolan eta hark gomendatu zien gurasoei ikasketekin jarrai zezan. Horregatik joan zen Donostiara, teresiar eskolara ikasketak jarraitzera alegia.

13. Goi mailako ikasketak teresiar eskolan

- **Erref**: LGA-061/025
- **Iraupena**: 0:02:47. **Hasi**: 00:34:06. **Bukatu**: 00:36:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Donostiako eskola ordaindu egin behar zen. Beka bat eman zioten ikasle ona izateagatik. Teresiar eskolara joaten ziren neska guztiak irakasle izateko prestatzen zituzten. Batxilergoa egin zuen Elvirak Donostian zazpi urtez. Goi mailako ikasketak oso gogorrak zirela kontatzen du.

14. Legazpiko "Korea"

- **Erref**: LGA-061/029
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:43:38. **Bukatu**: 00:44:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Legazpiko "Koreara" ezkondu zen 23 urterekin. Patrizio Etxeberriak egindako etxetxo bati deitzen zioten Korea eta arrazoia kontatzen du

15. Mirandaolakoa, miraria ote?

- **Erref**: LGA-061/031
- **Iraupena**: 0:04:13. **Hasi**: 00:45:25. **Bukatu**: 00:49:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Mirandaolako burdinolan 1580. urtean gertatutako miraria kontatzen du. Hala ere ez du berak miraririk gertatu zenik sinesten. Patriziok gertakari hura zela eta erosi zuen beraien errota eta burdinola eta kapera bat eraiki zituen bertan. Gurutze santu hura ikusi nahirik bere "sarkofago"tik atera zuen Elvirak eta gero, ezin sartuta, amari aitortu behar izan zion egindakoa.

16. Zumaiaraino bizikletan

- **Erref**: LGA-061/033
- **Iraupena**: 0:03:06. **Hasi**: 00:51:25. **Bukatu**: 00:54:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Herria, azpiegitura » Garraioak

Laburpena:
Amandreak oparitu zion bizikleta batxilergoa amaitu zuenean. Kongregazioak aipatzen ditu. Lagunekin Zumaiaraino joaten zen sarri-sarri bizikletaz. Beste erromeria batzuk ere aipatzen ditu.

17. Erromeriz-erromeri bizikletaz

- **Erref**: LGA-061/035
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:55:46. **Bukatu**: 00:57:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromeri asko zegoen uda partean eta bizikletaz edo oinez joaten ziren batetik bestera. Urretxuko Santa Anastasietakoa izaten zen azkena eta hau pasata eskolara itzuli behar izaten zuelako penaz egoten zen. Oñatiko prozesioa du gogoan, "santu bizixak".

18. Gerra garaiko oroitzapenak

- **Erref**: LGA-061/037
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:58:44. **Bukatu**: 01:01:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:
Zortzi urte zituen gerra garaian. Motxorro (Telleriarte auzoko baserria) inguruan jende asko egoten zela du gogoan eta beldurra pasatzen zuen. Estankoko bi osabak joan ziren soldadu. Etxetik ateratzen ez zieten lagatzen, tiroen beldur ziren. Goserik pasa izanaren oroitzapenik ez dauka

19. Gerra garaian errota gauez lanean

- **Erref**: LGA-061/038
- **Iraupena**: 0:00:29. **Hasi**: 01:01:13. **Bukatu**: 01:01:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:
Gerra garairako errota itxita zegoenez ez zuten prezintatu. Hala ere, gauetan etxerako lanean aritzen zirela kontatzen du. Garia entregatu egin behar izaten zen udaletxean.

20. Aitajaunaren kondairak

- **Erref**: LGA-061/041
- **Iraupena**: 0:02:24. **Hasi**: 01:03:57. **Bukatu**: 01:06:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Jolas asko egin izan du beti Elvirak. Jolaserako kantuak aipatzen ditu. Aitajaunak ipuinak kontatzen zizkien nahiz eta ez dituen gogoan orain. aitajaunak kontatzen zuen pasadizoa kontatzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-18

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com